

Mijn God en mijn Vader!

Liturgiesuggesties:

Gezang 427: 1, 2 en 3

Psalm 68: 10 (OB)

1e Schriftlezing: Mattheüs 6: 25-34

Psalm 103: 2 en 3

2e Schriftlezing: Romeinen 8: 31-39

Psalm 105: 5 en 9

Catechismuslezing: Zondag 9

Na de verkondiging: Gezang 479: 1, 2, 3 en 4

Gezang 21: 1

Gezang 21: 7

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

'Als uw God bestaat, dominee, waarom grijpt Hij dan niet in?

Al die ellende in deze wereld ...

Als die God van u liefde is ... dan kan Hij dan toch niet allemaal toelaten?

Al die hongersnoden, oorlogen, armoede, moord en doodslag, al dat zinloze geweld en ... noem verder maar op!

En daar zit je dan.

Met je geloof in een God die liefde is.

Weet u, ik sta soms ook met mijn mond vol tanden.

Ik weet soms ook niet wat ik antwoorden moet.

Soms worstel ik ook met dezelfde vragen.

Waarom al die ellende?

Waarom laat God dat allemaal toe?

Zou Hij niet meer van zijn schepping, van zijn schepselen houden?

Ik kwam bij het schrijven van deze preek een foto tegen van dat vreselijke treinongeluk in het Duitse plaatsje Eschede.

Bijna honderd mensen kwamen daarbij om het leven.

Zomaar, in de tijd van enkele seconden - hooguit enkele minuten - kwam er een einde aan hun leven.

Het ene moment zit je in die prachtige trein en geniet je van het wijde landschap.

Het volgende ogenblik eindigt je leven in een gigantische catastrofe.

Misschien kun je je de beelden nog herinneren.

Treinstellen, schots en scheef op elkaar gegooid.

De locomotief rijdt nog onder het viaduct door.

Maar dan ineens loopt één van de wagons uit de rails.

Direct gevolgd door de ontsparing van de volgende wagons.

Ze botsen tegen de pijlers van een viaduct, dat vervolgens boven op de verwrongen wagons valt.

Het zal je maar overkomen.

Je zult maar in die trein zitten.

Waarom gebeurt zo'n ramp?

Menselijk falen!

Een gebroken velg van één van de treinwielen.

Die zorgde voor de ontsporing van die eerste wagon.

Nee, nog een keer ...

Waarom gebeurt zo'n ramp?

Heeft God er ook iets mee te maken?

Als we toch geloven dat God alle dingen bestuurt, waarom heeft Hij dan dit ongeluk niet kunnen voorkomen?

Hij is toch de Almachtige, Schepper van hemel en aarde?

Hij leidt en bestuurt toch alle dingen volgens zijn goddelijke wil?

*

De Bijbel, broeders en zusters, jongelui, neemt de vraag naar het waarom volkomen serieus.

Ik noem een paar voorbeelden:

Psalm 22 begint met de diepe klacht die later door Jezus aan het kruis wordt overgenomen: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten?'

En de dichter van Psalm 88 klaagt: 'Waarom, o HERE, verstoot Gij mij, verbergt Gij uw aangezicht voor mij?'

Op andere plaatsen klinkt niet het 'waarom', maar het 'hoe lang'.

Psalm 13 begint er mee: 'Hoe lang HERE?

Zult gij mij voortdurend vergeten?

Hoe lang zult gij uw aangezicht voor mij verbergen?'

Het Oude Testament wijdt er zelfs een heel boek aan: het bijbelboek Job.

Als de rampen op zijn leven neerslaan als vuistdikke hagelstenen en alles hem ontnomen wordt ...

Als al zijn tien kinderen door een gruwelijke natuurramp worden gedood ..., houdt deze man zich eerst geweldig.

Hij zegt: 'De HERE heeft gegeven, de HERE heeft genomen, de naam des HEREN zij geprezen.'

Als zelfs zijn eigen gezondheid aangetast wordt en zijn vrouw hem aanraadt om afscheid nemen van God, zegt hij: 'Zouden wij het goede aannemen van God en het kwade niet?'

Knap hoor, om zo iets te kunnen zeggen, om zo iets te kunnen belijden.

Maar Job is ook maar een gewoon mens, net al u en jij en ik.

En als zijn drie vrienden hem op de puinhoop van zijn leven opzoeken en zwijgend - maar met beschuldigende ogen - zeven dagen naast hem zitten, houdt Job het niet langer uit.

Dan vervloekt hij zijn geboortedag en begint een eindeloos twistgesprek met God.

Dan zegt hij het ronduit dat God niet eerlijk is in zijn handelen met hem: 'Waarom stelt gij mij tot uw mikpunt, zodat ik mijzelf tot een last geworden ben?'

Job gaat zelfs nog verder in zijn twist met God: 'Al was ik onschuldig, Hij zou mij schuldig verklaren.

Niemand kan immers tegen Hem, de Almachtige, op!'

De psalmdichters en Job, broeders en zusters, jongelui, zijn niet de enigen die met deze vraag naar het waarom blijven zitten.
Gelovigen uit alle eeuwen hebben met deze vraag geworsteld.
Die vraag komt vooral op je af als je zelf in het lijden terecht komt.
Of als iemand van wie je veel houdt ... 'het' overkomt.
De vraag kan dan levensgroot op je afkomen:
Waarom grijpt God niet in?
Hoe kan Hij dit allemaal toelaten?
Is Hij wel de Almachtige, die tegelijk zijn liefde aan mensen bewijst?

*

We moeten het vanmiddag hebben, broeders en zusters, jongelui, over het begrip 'voorzienigheid'.
Gods voorzienigheid:
'De almachtige en alom tegenwoordige kracht van God.'
Zo omschrijft zondag 10 het begrip 'voorzienigheid'.
Of om het met woorden van vandaag te zeggen:
Het gaat om Gods leiding met de wereld waarin wij leven én het gaat daarin om zijn leiding in uw en jouw en mijn persoonlijke leven.
Want dat geloven we toch?
Dat God deze wereld in zijn handen houdt!
En dat Hij ons leven leidt naar de toekomst van zijn Koninkrijk!

Ja, maar dan toch ... waarom?
De moderne mens van de 20/21ste eeuw heeft de grootste moeite met zondag 10 van onze catechismus.
Het is al weer ruim 20 jaar geleden (1978) dat Maarten 't Hart zijn boek *Een vlucht van regenwulpen* schreef.
Heb je het boek gelezen?
De naam van de hoofdpersoon in deze roman heet ook opvallend genoeg ... Maarten.
Die naam heeft hij niet voor niets gekozen.
Je zou het een autobiografisch boek kunnen noemen want er komen nogal wat persoonlijke dingen in voor.
In deze roman sterft de moeder van Maarten aan keelkanker.
Tussen haakjes: De eigen moeder van Maarten 't Hart is daar helemaal niet aan gestorven.
Maar die keelkanker is een onmisbare schakel in het hele boek.
De mensen van de kerk zien daar Gods leiding in.
Maarten, de hoofdpersoon van het boek, is daar bijzonder kwaad om.
God heeft blijkbaar de kanker naar zijn moeder gestuurd om haar op deze afschuwelijke manier te laten sterven.
En al op één van de eerste pagina's van dit boek wordt Zondag 10 van de catechismus aangehaald.
Daar staat - zoals we samen hebben gelezen - dat alle goede en kwade dingen (ook gezondheid en ziekte) ons niet bij geval / bij toeval, maar uit Gods vaderlijke hand toekomen.
Een mooie Vader is dat.

Een mooie vaderlijke hand.

Volgens het christelijke geloof stuurt God dus keelkanker op zijn vrome moeder af.
En Maarten kan alleen maar concluderen dat de God van het christelijk geloof ... een
wreed monster is - als Hij al bestaat!

*

Ik denk, broeders en zusters, jongelui, dat we nooit verder zullen komen dan wat de
oude kerkvader Augustinus eens zei.

Hij worstelde met dezelfde vragen als wij vandaag de dag.

Augustinus zei: 'We moeten twee dingen vasthouden:

1. Het kwaad, in welke vorm ook, is tegen de wil van God;
2. Het kwaad valt 'nooit buiten de wil van God.'

Die twee dingen moeten we niet tegen elkaar willen uitspelen.

We zullen ze beide moeten vasthouden.

God is zó groot dat ook het kwaad onder zijn regering staat.

En tegelijk is het kwaad (zowel dat van onze zonde als van de rampen in de natuur)
zo'n diep en donker raadsel dat wij het nooit en te nimmer zullen kunnen peilen.

Dat het kwaad 'tegen Gods wil' is betekent ... dat we er nooit aan toe mogen geven.

We zullen het met alle kracht moeten bestrijden.

Zowel in de wereld om ons heen als in ons eigen leven.

Dat het kwaad toch 'niet buiten Gods wil' valt is een grote troost.

We zijn niet overgeleverd aan de ijzeren wetten van het noodlot.

We zijn niet overgeleverd aan de grillen van het toeval.

Ons leven en dat van onze wereld ... ligt - wat er ook moege gebeuren - in de hand
van God.

Op heel bijzondere wijze wordt dat zichtbaar in de Here Jezus Christus.

Hij bestrijdt het kwaad, waar Hij het tegenkomt: ziekte, demonen, zelfs de dood.

Maar uiteindelijk gaat Hij zelf aan het kwaad, dat Hij bestreedt ten gronde.

Hij sterft aan een kruis.

Ook dan klinkt zijn waarom!

'Waarom bent U niet bij Mij?

Waarom hebt U Mij verlaten?'

God, de Vader, schijnt Hem dan aan de machten van het kwaad prijs te zullen geven.

Tot God, op de derde dag na zijn sterven aan het kruis, Hem opwekt uit de dood.

Geloof in deze overwinning is het laatste woord.

We kunnen, gemeente, de vraag van het waarom wel begrijpen, maar het feit van het
waarom kunnen we niet verklaren.

In onszelf zijn we maar beperkte mensen.

We kunnen niet verder zien dan onze neus lang is.

Om een voorbeeld te gebruiken:

We zijn geen helikopterpiloot die boven de werkelijkheid zweeft en het totaal van het
landschap kan overzien.

We lijken meer op een mier die door het hoge gras van een weiland beweegt.

Niet al onze vragen kunnen worden opgelost.

We kunnen - door het geloof - wel van onze vragen worden verlost.

*

In dit verband spreken we vanmiddag over de voorzienigheid van God.

Gods voorzienigheid, Gods leiding, Gods zorg.

Toen God, broeders en zusters, jongelui, zijn schepping had af had, heeft Hij haar niet losgelaten.

God onderhoudt zijn schepping, houdt haar in stand.

Hij is niet - zoals sommige mensen zeggen - als een klokkenmaker, die het uurwerk van de schepping gemaakt heeft en het in gang zet en er verder niet meer naar omkijkt.

God zou Zich niet meer met z'n schepping willen bemoeien.

Hij zou er niet meer naar omkijken.

En al die ellende in de wereld - dat treinongeluk, die natuurrampen, die keelkanker ... dat hoort dan allemaal bij het slijtageproces van deze wereld.

Het zijn de 'mankementen' die het einde van het uurwerk aankondigen.

Nee, gemeente, onze Vader die in de hemelen is ... houdt van zijn schepping.

Hij houdt haar bij voortduur in stand.

Hij ziet naar haar om.

Hij bestuurt en Hij regeert.

Zondag 10 zegt het zo:

'Wat verstaat gij onder de voorzienigheid van God?

De almachtige en alom tegenwoordige kracht van God, waardoor Hij hemel en aarde met alle schepselen als door zijn hand voortdurend in stand houdt en zo regeert, dat ... alle dingen ons niet bij toeval maar uit zijn vaderlijke hand toekomen.'

God houdt alles in stand.

God houdt alles in de hand.

God regeert!

Regeren, dat is ... macht hebben en macht uitoefenen.

Onze nederlandse regering heeft de macht om beslissingen te nemen.

Beslissingen, die bindend zijn, die beslissend zijn voor alle burgers van ons land.

God regeert.

Alle dingen.

Heel concreet wordt dat door de opstellers van de catechismus ingevuld: 'loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en ziekte, rijkdom en armoede.'

Heel concrete dingen dus.

Soms lijken het wel tegenstellingen.

* Loof: dat is groen, al het jonge leven dat in het voorjaar en in de zomer de grond uitschiet:

. de aardappels die we hebben gepoot;

. de kroppen sla en andijvie waarvan we het zaad in de aarde hebben gezaaid;

. kortom alles wat uit de aarde voortkomt, dat is ... loof.

* En gras: dan denk je aan het droge hooi:

. het gras dat je in een oven kunt gooien als brandstof;

. dor en droog;

. de oogst die mislukt is: de aardappelziekte, de rottende bonen.

Loof en gras, regen en droogte, gezondheid en ziekte, rijkdom en armoede.

Ja, ho, wacht even.

Maar dát geloof ik niet.

Ik kan niet geloven, dominee, dat ziekte, lijden, dood, ellende, oorlog, honger, werkloosheid ... dat dat alles uit de hand komt van de Almachtige God, de Schepper van hemel en aarde.

Broeders en zusters, jongelui, ik kan het ook haast niet geloven.

Wat ik wél kan geloven is, dat God ál dat leed helemaal niet wil.

Wat ik wél kan geloven is, dat God steeds het goede voorheeft met zijn schepselen.

Wat ik wél kan geloven is, dat ál die ellende het gevolg is van die eerste zonde in het paradijs.

Wat ik wél kan geloven is, dat God - mijn hemelse Vader - aan al dat kwaad een definitief halt zal toeroepen.

Wat ik wél kan geloven is dat in zijn Koninkrijk er géén verdriet, geen pijn, geen werkloosheid, geen honger, geen armoede, geen ellende meer zal zijn.

Want weet je ... ik heb het gezien.

Gezien in het werk van Jezus Christus, Gods Zoon op deze aarde.

Ik heb gezien, dat Hij tekenen van dat Koninkrijk van God - levensgroot en levensecht - voor mensen opricht:

- een ongeneeslijk zieke vrouw, 12 jaar bloedverlies, verzwakt, uitgemergeld ... ze wordt door Jezus genezen;

- en een 12-jarig meisje, dochter van Jaïrus, wordt door Jezus uit het dodenrijk aan haar ouders teruggegeven.

Jezus, de Christus, Gods Zoon, regeert over leven en dood.

Hij heeft de macht - alle macht - in de hemel en op de aarde.

God regeert!

Met dit ene doel voor ogen: Hij wil heel zijn schepping volkomen verlossen van de macht van de zonde.

Dwars door de geschiedenis van mensen heen ... stuurt Hij zijn schepping op weg naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

Gods leiding geeft vertrouwen!

*

Er bestaat, gemeente, dan ook geen toeval.

Dingen mógen dan voor ons gevoel ... toevallig gebeuren. Voor God bestaat er geen toevalligheid.

Geen toeval.

Geen noodlot.

Soms kunnen we leiding van God niet begrijpen.

Maar begrijpt een kind, waarom zijn ouders - uit bezorgdheid - dingen doen of dingen laten?

Soms kan ik God niet begrijpen.

Mijn vermogen om te denken is te klein om God ná te denken.

Maar ik mag God wél aan zijn beloften houden.

God heeft beloofd, dat Hij - voor wie Hem liefheeft - Hij een Vader wil zijn.

Een Vader vol ontferming.

Een Vader met een hart voor z'n kinderen.

Een Vader die steeds het goede voor mij zoekt.

Maar kan het soms zijn dat wat God goed voor mij vindt ... in mijn ogen juist het tegenovergestelde is?
Goed is kwaad en kwaad is goed?

*

'Ja, alle dingen komen ons toe niet bij toeval, maar uit zijn vaderlijke hand.'
Uit Gods hand.

Uit God vaderlijke hand.

En wij ... wij mogen onze handen als kinderen die ontvangen ... ophouden.

Weet je ... je handen ophouden dat is een houding van afhankelijkheid.

Af-hand-kelijkheid.

Daat zit dat woord je-hand-ophouden in.

Om die handen gaat het.

Je leert als kind al om je hand in die van vader of moeder, of van opa en oma te leggen.

De Heilige Geest leert het je ook: Jouw handen, in die van God, je hemelse Vader te leggen.

Wandelen aan de hand van je hemelse Vader.

Zoals Adam en Noach ... wandelen met God.

Hij brengt je veilig naar de overkant.

Hij brengt je veilig thuis.

Maar ... dan moet je je hand wel in die van Hem willen leggen.

God hand, die mijn leven leidt, geeft mij vertrouwen.

Af-hand-kelijkheid.

Je handen ophouden om alles uit Gods hand te ontvangen.

Psalm 104 vers 27 en 28 zingen daarvan:

"Zij alle wachten op U,
dat Gij hun spijsz geeft te rechter tijd;
geeft Gij hun die, zij zamelen die op,
opent Gij uw hand, zij worden met goed verzadigd."

Af-hand-kelijkheid.

In alle dingen:

- in eten en drinken,
- in vruchtbare en onvruchtbare jaren,
- in gezondheid en ziekte,
- in rijkdom en armoede,
- in vrijheid en verdrukking.

"Om in alle tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar en voor de toekomst een goed vertrouwen te hebben op onze getrouwe God en Vader, in de zekerheid dat geen schepsel ons van zijn liefde scheiden zal, omdat alle schepselen zó in zijn hand zijn, dat zij zich tegen zijn wil niet roeren of bewegen kunnen."

U, jij en ik, wij zijn, broeders en zusters, jongelui, als schepselen van God ... in zijn hand.

Dat is de troost en het houvast in alle moeite en zorg en ellende die op ons kan afkomen.

We zijn in zijn hand.
In zijn doorboorde hand!

Wanneer Jezus Christus op Goede Vrijdag voor onze zonden aan het kruis van Golgotha hangt, en daar zijn leven geeft tot in de dood, opent Hij daar voor ons een geweldige toekomst.

Een toekomst waarin een einde zal zijn gekomen aan alle ellende en alle leed.

Een toekomst die al ons begripen te boven zal gaan.

Weet u, in dát vertrouwen kan ik verder.

In dát vertrouwen bid ik vandaag de HERE om de doorbraak van zijn toekomst.

En tot die tijd leert Gods voorzienigheid mij "om in alle tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar te zijn en voor de toekomst een goed vertrouwen te hebben.

Gods liefde blijft.

Geen schepsel zal ons van zijn liefde kunnen scheiden.

Leg dan maar je leven in zijn handen.

Hoe moeilijk het soms ook kan zijn.

Vertrouw je leven maar toe aan deze liefdevolle Vader.

Hij weet wat voor jou het beste is.

Uit liefde.

Ook al begrijp je Hem soms niet.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 7 februari 1999

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !